

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

ШЫМКЕНТ УНИВЕРСИТЕТІ

5B060700 - Биология мамандығының

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Білім беру бағдарламасының деңгейі: Бакалавриат

Дайындау бағыты: Жаратылыстану ғылымдары

Берілетін дәрежесі: 5B060700-Биология мамандығы бойынша жаратылыстану бакалавры

Шымкент, 2016ж.

«5B060700 - Биология» мамандығы бойынша білім беру бағдарламасы жоғары білім берудің МЖМС негізінде, 23.08.2012 жылғы № 1080 ҚР Үкіметінің қаулысымен (Қазақстан

Республикасы Үкіметінің 2016 жылғы 13 мамырдағы № 292 қаулысымен толықтырулар мен өзгертулер енгізілді), 20.04.2011 жылғы №152 ҚР БҒМ «Оқу үрдісін ұйымдастыруда кредиттік технологияны оқытудың Ережелерін» бекіту (ҚР БҒМ 2014 жылғы 02 маусымдағы №198 бұйрығымен толықтырулар мен өзгерістер енгізілді) бұйрығымен, 16.08.2013 жылғы ҚР БҒМ № 343 (ҚР БҒМ 2016 жылғы 5 шілдедегі №425 бұйрығымен толықтырулар мен өзгерістер енгізілді) бұйрығына сәйкес жасалынған «**5B060700 - Биология**» мамандығының типтік оқу жоспары, типтік оқу бағдарламалары негізінде құрастырылған.

Құрастырушылар: 1. а.ш.ғ.к., аға оқытушы Жумадулаева А.И.
2. магистр, оқытушы Аширбаева С.Б.

«Химия, биология және ауыл шаруашылығы» кафедрасының әдістемелік комиссиясында (2016 жылдың _____ № ____ хаттама) және мәжілісінде (2016 жылдың _____ № ____ хаттама) талқыланып, бекітуге ұсынылды.

Кафедра менгерушісі

Жумадулаева А.И.

ӘК төрайымы

Аширбаева С.Б.

Педагогикалық факультетінің әдістемелік кеңесінде (2016 жылдың _____ № ____ хаттама) мақұлданды.

ӘК төрайымы

Қыпшақбаева С.

Шымкент университетінің оқу-әдістемелік кеңесімен (2016 жылдың _____ № ____ хаттама) бекітуге ұсынылды.

ОӘК төрайымы

Қозбағарова Б.С.

МАЗМҰНЫ

1. Білім беру бағдарламасының жалпы сипаттамасы	5
1.1 Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері	5
1.2 Дайындық бағыты бойынша білім беру бағдарламасының сипаттамасы	5
1.2.1 Мамандықтар тобындағы білім беру бағдарламасының орны	5
1.2.2 Білім беру бағдарламасы бойынша күтілетін траекториялар тізбесі студенттердің жеке оқу жоспарында көрсетілген	5
1.2.3. Мамандарды жұмысқа орналастыру перспективалары	5
1.3 Кәсіби қызметінің сипаттамасы	6
1.3.1 Кәсіби қызмет сферасы	6
1.3.2 Кәсіби қызмет объектісі	6
1.3.3 Кәсіби қызмет түрлері	6
1.3.4 Кәсіби қызмет функциясы	6
1.3.5 Кәсіби қызмет бойынша типтік тапсырмалары	6
1.3.6 Кәсіби қызметінің мазмұны	7
2. Оқытудан күтілетін нәтижелер	7
3. 5В060700 – Биология мамандығы бойынша бітіруші түлекке тағайындала-тын құзыреттіліктер	8
3.1 Шешуші құзыреттіліктер	8
3.1.1. Жалпы білімділікке қойылатын талаптар	8
3.1.2 Әлеуметтік-этикалық құзыреттерге қойылатын талаптар	8
3.1.3 Экономикалық және ұйымдастыру-басқару құзыреттеріне қойылатын талаптар.....	8
3.1.4 Өзгерістер мен белгісіздіктер серпінінің өсуі жағдайында әлеуметтік, экономикалық, кәсіби рөлдердің ауысуына, географиялық және әлеуметтік ұтқырлыққа байланысты дайындыққа қойылатын талаптар	9
3.2 Кәсіби құзыреттіліктер	9
3.2.1 А - білуі және түсінуі тиіс	9
3.2.2 В - білім мен түсінгенін қолдануы	9
3.2.3 С- пікір айтуды қалыптастыру	9
3.2.4 Д - Даралық коммуникативтік мүмкіндіктер	9
3.2.5 Е - оқу дағдылары немесе оқуға деген қабілеттілік	10
4. Оқыту нәтижелерін бағалау саясаты	10
4.1 Білім беру бағдарламасына түсушілердің деңгейін айқындау ережесі	10
4.2 Оқыту нәтижесін ағымдағы бақылау	10
4.3 Оқыту нәтижесін қорытынды бақылау	11
4.4 Кредиттерді жинақтау және бағалау ережесі	11
4.5 Түлектердің жұмысқа орналасу динамикасын бақылау	12
5. Білім беру бағдарламасын іске асыруға қойылатын талаптар	13
5.1 Міндетті пәндер каталогы	13
5.2 Элективті пәндер каталогы	13
5.3 Практика бойынша бағдарламалар	13

5.4	Мамандықтың үлгілік оқу жоспары	13
5.5	Студенттің жеке оқу жоспары	13
5.6	Жұмыс оқу жоспары	13
5.7	Академиялық календарь	13
5.8	Білім беру бағдарламасының мазмұны	13
5.9	Жиынтық кесте	13
5.10	Формуляр	13
5.11	Кәсіби құзыреттілік және пәндер құзыреттілігінің матрицасы	13
5.12	Білім беру бағдарламасының бітірушілері меңгеруі тиіс негізгі құзыреттер	13
6. Білім беру бағдарламасын қолдау		
6.1	Интеллектуалды ресурстар (Профессор-оқытушылар құрамы туралы)	14
6.2	Материалды ресурстар (Материалды-техникалық база туралы)	14
6.3	Білім беру ресурстары (Оқу-әдістемелік қамтамасыздандырылуы)	14
7. 5B060700-Биология мамандығының білім беру бағдарламасы компоненттерін бөлу нормасы және құрылымы		
		15
8. Білім беру бағдарламасын модернизациялау		
		16

1. Білім беру бағдарламасының жалпы сипаттамасы

1.1 Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері:

Университет миссиясы: Қазақстанның оңтүстік аймағының еңбек нарығы үшін білімді, бәсекеге қабілетті және ұлтжандылыққа тәрбиеленген мамандар дайындау мақсатында білім беру қызметтерінің сапасын үнемі жақсарту.

Білім беру бағдарламасы - еліміздің экономикасының еңбек нарығында өркендеп даму мүмкіншіліктері мен жеке тұлғаның қажеттіліктерін қанағаттандыратын және білім беру саласындағы үздік әлемдік тәжірибелерге сай келетін жоғары білім сапасының жоғары деңгейіне қол жеткізуді **мақсат** етеді. Биологияның әртүрлі салаларында кәсіби құзіреттілікті толық игеріп, сапалы кәсіби білім алу үшін жағдайлар жасау.

Білім беру бағдарламасы білім, ғылым және өндірістің кірігуін қамтамасыз ету мақсатында ғылыми-зерттеу институттарында, жоғары оқу орындарында ғылыми қызметкер ретінде жұмыс жасай алатын білімі мен құзыреті жеткілікті маман дайындауға бағытталған **міндеттер** қояды. Сол себепті:

- Білім алушы саналы ұрпаққа сапалы білім беру.
- Дүниетаным, тіршіліктің ғылыми-философиялық, діни негіздері, адам өмірі және қызметінің мазмұны мен теориялық мәні туралы терең білім беру.
- Кәсіби қалыптасқан маман дайындау.
- Білім саласында толыққанды және сапалы кәсіптік білім алуы.
- Білім алушылардың кәсіби бағдарына және өз бетімен білім алуына жағдай жасау.
- Оқу процесін барлық қажетті ақпарат көздерімен, атап айтқанда, оқулықтармен, оқу құралдарымен, оқу пәндері бойынша әдістемелік құралдармен, нұсқаулықтармен, өзіндік жұмыс бойынша белсенді үлестірмелі материалдармен және нұсқаулықтармен, электронды оқулықтармен, желілік білім беру ресурстарының қолжетімді болуын қамтамасыз ету.

1.2 Дайындық бағыты бойынша білім беру бағдарламасының сипаттамасы

1.2.1 Мамандықтар тобындағы білім беру бағдарламасының орны

5B060700 – Биология мамандығы сол саладағы кәсіби қызмет мазмұнын толыққанды және сапалы кәсіптік білім алуы тиіс болғандықтан Жаратылыстану тобына жатады.

1.2.2 Білім беру бағдарламасы бойынша күтілетін траекториялар тізбесі студенттердің жеке оқу жоспарында көрсетілген.

5B060700 – Биология мамандығы бойынша бітірген түлекке «Биология мамандығы бойынша жаратылыстану бакалавры» дәрежесі беріледі.

Түлектер жалпы ғылыми-зерттеу институттарында, ұлттық парктерде, қорықтарда және ҚР заңдарына сәйкес жоғары кәсіби білімділікті қажет ететін басқада салаларда қызметтерін атқара алады.

1.2.3 Мамандарды жұмысқа орналастыру перспективалары

Осы мамандықты бітіруші түлектердің кәсіби қызметтің төменгі бағыттарына жұмысқа орналасу мүмкіндігі бар:

- жоғары оқу орындарының және ғылыми-зерттеу институттарының, санитарлық-эпидемиологиялық станциялардың маманы, лаборант;
- ұлттық парктердің, қорықтардың, зоопарктердің, ботаникалық бақтардың, табиғат музейлерінің маманы;
- ғылыми-өндірістік, жобалық және геоботаникалық мекемелердің аға технигі және технигі т.б.
- әкімшілік жанындағы және басқа да экологиялық мекемелердің маманы;
- орта мектептердегі, гимназиялардағы, колледждердегі биология пәнінің мұғалімі;

1.3 Кәсіби қызметінің сипаттамасы

1.3.1 Кәсіби қызмет сферасы

Табиғатты қорғау мекемелерінде, ғылым, бұқаралық-ақпарат құралдары, баспа ісі, мемлекеттік қызмет, өнеркәсіпте және т.б.

1.3.2 Кәсіби қызмет объектісі

Оқу бітіруші түлектердің кәсіптік қызмет объектісіне ғылыми-зерттеу орындары, орта мектептер, лицейлер, гимназиялар, жас натуралистер станциялары, колледждер, мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдар жатады. Сонымен қатар, ұлттық парктер, қорықтар, табиғат музейлері және ҚР заңдарына сәйкес жоғары кәсіби білімділікті қажет ететін басқа да салалары.

1.3.3 Кәсіби қызмет түрлері

5B060700 –Биология мамандығы бойынша жаратылыстану бакалаврлары мынадай кәсіби қызмет түрлерін атқара алады:

- ұйымдық-технологиялық;
- өндірістік басқару
- жобалау;
- ғылыми-зерттеу;
- ағартушылық;

- қоршаған ортаның жағдайын биологиялық бақылауды іске асыру, оған антропогендік әсерлерді анықтау және биомониторинг;

- табиғатты қорғау: табиғатты қорғау шараларын жобалау және іске асыру, қорықтық жұмыстар;

1.3.4 Кәсіби қызмет функциясы

5B060700 - Биология мамандығы бойынша бітіруші мынадай функциональды міндеттерді орындай алады:

- далалық жағдайда және лабораторияда биологиялық материалдарды жинау, өңдеу;
- ғылыми - зерттеу жұмыстарын орындау;
- өзінің атқаратын қызметіндегі міндеттерді жоспарлауға;

- объектілердің классификациясын жасау және өңдеу, нәтижелерді безендіруді іске асыру;

- мақсат қою және ғылыми - зерттеулерді жоспарлау;
- тәжірибелерді әдістемелік тұрғыдан сауатты орындауды іске асыру;
- таңдаған ғылыми бағыт бойынша ақпараттық - ізденіс жұмыстарын ұйымдастыру;
- орта оқу орындарында биологиялық пндерден сабақ беруді іске асыру;

1.3.5 Кәсіби қызмет бойынша типтік тапсырмалары

5B060700 – Биология мамандығы бойынша жаратылыстану бакалавры кәсіби қызметіне байланысты келесі типтік міндеттерді шешуге даярланған болу тиіс:

білім беру қызметі саласында:

- өз мамандығы бойынша орта мектептерде, лицейлерде, колледжде қажетті білім беру ағартушылық және тәрбие жұмыстарын іске асыруға қабілеттілік;

оқу-тәрбие қызметі саласында:

- адамның биоәлеуметтік мәнін, жануарлар және өсімдіктер әлемінің бірегейлігін түсіндіруге әр азаматқа қажетті биологиялық білімді түсіндіріп тарату;

оқу-технологиялық қызметі саласында:

- қазіргі ақпараттық технологияларды игеру, деңгейін көтеру және оларды күнделікті жұмыстарда қолдану;

әлеуметтік-педагогикалық қызметі саласында:

- алға қойылған жалпы міндетті шешу үшін өзінің кәсіптік қызметін шектес ғылыми бөлімшелермен үйлестіре білу;
- өзінің кәсіптік қызмет өрісіндегі мәселелер бойынша жетік жәрдем беру;
- эксперименталды-зерттеу қызметі саласында:**
- ғылыми – зерттеу: ғылыми – зерттеу жұмыстарын жобалауға және орындауға, алынған мәліметтерді талдап түсіндіруге және қорытуға қабілеттілік;
- ұйымдастыру-басқару қызметі саласында**
- өзінің және ұжымның кәсіптік қызметін ұйымдастыру, міндеттер қойып оның орындалуын бақылау;
- 1.3.6 Кәсіби қызметінің мазмұны*
- Биология мамандығы бойынша жаратылыстану бакалавры атқаратын кәсіби қызметтің мазмұны:
- өз мамандығы бойынша орта мектептерде, лицейлерде, колледжде қажетті білім беру ағартушылық және тәрбие жұмыстарын іске асыруға қабілеттілік;
- адамның биоәлеуметтік мәнін, жануарлар және өсімдіктер әлемінің бірегейлігін түсіндіруге әр азаматқа қажетті биологиялық білімді түсіндіріп тарату;
- қазіргі ақпараттық технологияларды игеру, деңгейін көтеру және оларды күнделікті жұмыстарда қолдану;
- ғылыми – зерттеу: ғылыми – зерттеу жұмыстарын жобалауға және орындауға, алынған мәліметтерді талдап түсіндіруге және қорытуға қабілеттілік;
- өзінің және ұжымның кәсіптік қызметін ұйымдастыру, міндеттер қойып оның орындалуын бақылау;
- алға қойылған жалпы міндетті шешу үшін өзінің кәсіптік қызметін шектес ғылыми бөлімшелермен үйлестіре білу;
- өзінің кәсіптік қызмет өрісіндегі мәселелер бойынша жетік жәрдем беру;
- биомониторинг және табиғатты қорғау шараларын жобалау, іске асыру, қорықтық жұмыстар.

2. Оқытудан күтілетін нәтижелер:

2.1 Оқыту нәтижесі Дублин дескрипторларының бірінші деңгейі (бакалавриат) негізінде анықталады және құзыреттілік арқылы көрінеді. Оқыту нәтижелері бағдарламаның барлық деңгейінде, сондай-ақ жеке пән модулінің деңгейінде сипатталады.

Бірінші деңгейдегі дескрипторлар:

- 1) зерттеп отырған саладағы алдыңғы қатарлы білім элементтерін қоса алғанда, осы сала бойынша білімі мен түсінігін көрсете білу;
- 2) осы білімі мен түсінігін кәсіби деңгейде қолдана білу;
- 3) дәйектемелер құрастыру және зерттеп отырған саладағы проблемаларды шешу;
- 4) әлеуметтік, этикалық және ғылыми көзқарастарды ескере отырып, пайымдаулар жасауға қажетті ақпарат жинауды және интерпретациялауды жүзеге асыру;
- 5) ақпаратты, идеяларды, проблемаларды және шешімдерді мамандарға да, маман еместерге де жеткізе білу қабілеттерінің болуын көздейді.

Биология мамандығы бойынша жаратылыстану бакалаврының жалпы құзыреттілігі *шешуші* (әлеуметтік-этикалық, экономикалық және ұйымдастыру-басқару, өзгерістер мен белгісіздіктер серпінінің өсуі жағдайында әлеуметтік, экономикалық, кәсіби рөлдердің ауысуына, академиялық ұтқырлыққа байланысты дайындыққа қойылатын талаптар) және *кәсіби* құзыреттіліктер негізінде қалыптасады.

3. 5B060700 – Биология мамандығы бойынша бітіруші түлекке тағайындалатын құзыреттіліктер:

3.1 Шешуші құзыреттіліктер

Жалпы білімділікке қойылатын талаптар:

1) ойлау мәдениеті мен кең көзқарасы қалыптасқан жоғары білімді тұлға қалыптастыруға негіз болатын жаратылыстану, әлеуметтік-гуманитарлық, экономикалық, құқықтық пәндер бойынша базалық білім **меңгеру**;

2) кәсіби қызметі аясында ақпараттық технологияларды қолдана білу, қазіргі техникамен жұмыс жасай алу **дағдысының болуы**;

3) магистратурада білімін жалғастыруға және күнделікті кәсіби қызметіне қажетті жаңа білімді меңгеру **дағдысының болуы**.

Әлеуметтік-этикалық құзыреттерге қойылатын талаптар:

1) қоғамдық пікірге, дәстүрге, салтқа, қоғамдық нормаларға негізделетін әлеуметтік-этикалық құндылықтарды білу және өзінің кәсіптік қызметінде оларға **сүйену**;

2) іскерлік этика нормаларын сақтау, мінез-құлықтың этикалық және құқықтық нормаларын **игеру**;

3) Қазақстан халқының дәстүрі мен мәдениетін **білу**;

4) әлемнің басқа халықтарының дәстүрі мен мәдениетіне **толерантты болу**;

5) Қазақстанның құқықтық жүйесі мен заңнамасының негіздерін **білу**;

6) азаматтық, патриоттық, толеранттық өмірге белсенді көзқарас **тәрбиелеу**;

7) ғылым және ғылыми ойлау туралы жалпы түсінігінің **болуы**;

8) қоғамның әлеуметтік даму үрдістерін **білу**;

9) түрлі әлеуметтік жағдайларда саналы түрде дұрыс бағыт **ұстана білу**;

10) командада жұмыс істеуге қабілетті болу, өзінің көзқарасын әдеппен **дәлелдей алу**, жаңа шешімдер ұсына **білу**;

11) ортақ келісімге келе білу, өз пікірін ұжым пікірімен ұштастыра **білу**;

12) кәсіби және тұлғалық тұрғыдан өсуге **ұмтылу**.

13) педагогика мен психологияның ұғымдары мен әдіснамалық негіздерін **білу**;

14) мектеп жасындағы балалардың анатомиялық-физиологиялық негізгі заңдылықтары мен **дамуын білу**;

15) әдістеменің теориялық негіздерін **білу**;

16) биологияны мониторингілеудің ғылыми-педагогикалық негіздерін **білуі тиіс**;

Экономикалық және ұйымдастыру-басқару құзыреттеріне қойылатын талаптар:

1) экономикалық білім негіздерін **меңгеру**, менеджмент, маркетинг, қаржы және т.с.с. жөнінде ғылыми түсінігінің **болуы**;

2) экономиканы мемлекеттік реттеу мақсаттары мен әдістерін, экономикадағы мемлекеттік сектордың рөлін **білу және түсіну**.

3) оқыту мен тәрбиелеу үдерісін құруды **жүзеге асыру**;

4) оқыту мен тәрбиелеудің қазіргі технологияларын **пайдалану**;

5) оқушылардың қызығушылықтары мен қабілеттерінің мониторингін **жасау**;

6) рухани-адамгершілік, патриоттық, экологиялық және оқушылардың денсаулығын сақтайтын тәрбиені **ұйымдастыру және өткізу керек**;

7) педагогикалық процессте инновациялық технологияларды **пайдалануы тиіс**;

8) мектеп жасындағы балалардың шығармашылық және сыни ойларын дамытуға арналған сабақтарды **ұйымдастыру және өткізу**.

Өзгерістер мен белгісіздіктер серпінінің өсуі жағдайында әлеуметтік, экономикалық, кәсіби рөлдердің ауысуына, географиялық және әлеуметтік ұтқырлыққа байланысты дайындыққа қойылатын талаптар:

- 1) заманауи ақпараттық ағынды бағдарлай білу және әлемдік экономикадағы серпінді түрде өзгеріп отыратын құбылыстар мен процестерге бейімделе білу;
- 2) кәсіптік қызметке байланысты түрлі жағдайларда икемді және ұтқыр болу;
- 3) белгісіздіктер мен қауіп-қатер жағдайында экономикалық және ұйымдастыру сипатында шешімдер қабылдау дағдыларының болуы.

3.2 Кәсіби құзыреттіліктер:

А - білуі және түсінуі тиіс:

- A1 – Биологияның, химияның негізгі түсініктерін, заңдарын және теориясын білу;
- A2 – Биологияның, химияның және аралас (Экология және тұрақты даму, Тіршілік қауіпсіздік негіздері) пәндердің теориялық негіздерін білу, олардың ғылыммен байланысы және ғылым жүйесіндегі орны;
- A3 – Биология, химия ғылымдарының даму тарихын және қазіргі кезеңдегі жағдайын, құндылығын білу.
- A4 – Халық шаруашылығындағы биологияның негізгі мәселелерін, қоршаған ортаны қорғау мәселелерін, химия өндірістерінің негіздерін білу;
- A5 – Биологияны оқытуда инновациялық технологияларды қолдана білу.
- A6 – Білім берудің түрлі деңгейлеріндегі білім беру бағдарламасына сәйкес тәрбиелеу, дамыту, оқытудың теориясын білу;

В - білім мен түсінгенін қолдануы:

- B1 – Биологияның, химияның теориялық білімдерін және зерттеу негіздерін оқу процесінде және күнделікті өмірде қолдана білу;
- B2 – Биология, химия ғылымдарының, қоршаған ортада өтетін физико-химиялық құбылыстары туралы ақпаратты қорыту және талдау жасай алу;
- B3 – Инновациялық технологияларды қолдану арқылы зертханалық жұмыстарды өткізу, демонстрациялық тәжірибе жүргізу, мектеп бағдарламасы бойынша есептер шығару;
- B4 – Бақылаулар мен тәжірибелер нәтижелерін теориялық тұрғыдан талдау әдістерін қолдануды игеру;
- B5 – Оқу-тәрбие процесін және білім алушылардың түрлі әрекеттерін жоспарлау және іске асыру;
- B6 – Психологиялық-педагогикалық зерттеулердің сандық және сапалық әдістері арқылы түрлі жастағы білім алушылардың әрекетіне, қарым-қатынасына, дамуына диагностика жүргізу;
- B7 – альтернативті және стандартты емес, өзгеше шешім қабылдауға қабілеттілік, білім берудегі инновациялық идеяларды жүзеге асыру.

С - пікір айтуды қалыптастыру:

- C1 – Педагогикалық шындықты тұтас қабылдау және жүйелі ойлау;
- C2 – сыни, аналитикалық, диагностикалық дағдылары, тәуелсіз ойлау;
- C3 – педагогикалық мамандықтың әлеуметтік маңыздылығын түсіну, кәсіби этика қағидаттарын сақтау;
- C4 – талдауға қабілеттілік және ғаламдық экологиялық мәселелері және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану туралы пайымдауларды қалыптастыру

Д - Даралық коммуникативтік мүмкіндіктер:

- D1 – қарым-қатынас технологиясын меңгеру, педагогикалық шеберлік дағдыларын игеру;
- D2 – толерантты және педагогикалық ынтымақтастыққа деген қабілеттілік;

D3 – интеллектуалдық, моральдық-адамгершілік, коммуникативтік, ұйымдастырушылық-басқарушылық дағдыларын дамытуға ұмтылу;

D4 – инновациялық педагогикалық тәжірибені қолдану және зерделеуге қабілетілік, педагогикалық қызметке деген жоғары мотивация, өз бетінше білім алу мен өзін-өзі жетілдіруге деген ұмтылыс;

D5 – өзінің күнделікті өмірі мен кәсіптік қызметінде денсаулыққа зиян келтірмейтіндей технологияларды қолдану және еңбекті қорғауды сақтау

Е - оқу дағдылары немесе оқуға деген қабілеттілік:

E1- Білімі мен дағдысын шығармашылық пен пайдалану, басқарушылық шешімдерді жедел табу және қабылдау;

E2- Айналадағы адамдармен және оқиғалармен қарым қатынасын тәсілдерін, қажетті тілдерін, топта жұмыс істеу дағдасын, ұжымда әртүрлі әлеуметтік ролдерді ігеру;

E3- Қазіргі ақпарат мүмкіндіктерін пайдалана отырып, жаңа білімді меңгеру білу.

E4-Физикалық, рухани және интеллектуалды өзін-өзі дамыту,эмоционалды өзін-өзі реттеу және өзін-өзі қолдау тәсілдерін меңгеру

E5-Өз бетіні оқуды, өзінің жеке ойлау және өз бетіше оқу мен өзін-өзі дамыту қабілеттілігі қажеттілігінің жатықтыруды, қол жеткізген деңгейін бағалауды.

4. Оқыту нәтижелерін бағалау саясаты

4.1 Білім беру бағдарламасына түсушілердің деңгейін айқындау ережесі

Білім беру бағдарламасына қабылдау Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы «19» қаңтардағы № 111қаулысымен бекітілген *(2012 жылғы 19 сәуірдегі № 487, 2012 жылғы 30 маусымда № 896 қаулыларымен өзгерістер енгізілген)* «Жоғары білім берудің кәсіптік оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгі қағидаларына» сәйкес жүргізіледі.

Білім беру бағдарламасына түсуге тілек білдерген талапкерлер үшін бейінді пән – **биология** пәні болып табылады.

Шымкент университетінің 5B060700-Биология мамандығына түсуге тілек білдерген талапкерлер ҰБТ-дан және КТ-дан 50 баллдан кем емес жинау керек.

2, 3 курста академиялық білім беру бағдарламасы бойынша тілек білдірген білім алушылардың оқу жоспарларында пән айырмасы белгіленген міндетті компоненттен аспауы тиіс.

4.2 Оқыту нәтижесін ағымдағы бақылау

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 «Жоғары оқу орындарында білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау өткізудің Үлгі ережесіне» бұйрығына (2010 жылы бірнеше өзгерістер енгізілді) сәйкес жүргізеді.

Модульдерді оқыту барысында оқыту нәтижелерін анықтау түрлі нысанда жүргізіледі:

- *ауызша сұрақ-жауап* – пәннің бір немесе бірнеше тақырыбы бойынша оқылған материалдарды өткен соң сұраққа жауап айту және ситуацияны талқылау түрінде жүргізілетін бақылау;

- *жазбаша бақылау* – пәннің әр тақырыбы бойынша практикалық тапсырмаларды орындау, ситуацияларды талдау, шешім қабылдау, қойылған сұрақтар бойынша жұмыс жүргізілетін бақылау;

- *аралас (комбинированный) сұрақ-жауап* – бір немесе бірнеше тақырып бойынша білімді бағалауда ауызша және жазбаша нысандарын бір мезгілде қолдануды қарастыратын бақылау;

- *үй тапсырмасын презентациялау және қорғау* – алынған білімді жеке және топтық үй тапсырмаларының дұрыс орындалғандығын тексеру мақсатында өткен материалдарды игеру мүмкіндігі және оны жарияға ұсыну, пән тақырыптарының арасындағы логикалық байланысын байқау;

- *лабораториялық жұмыстарды қорғау* – техникалық қауіпсіздікті сақтай отырып, лабораториялық жұмыстарды жүргізу әдістерін бақылау;

- *тесттер* – білім алушылардың оқу жетістіктерін сапалылық және объективті тұрғыдан бағалауды іске асыратын белгілі нысандардағы тапсырмалар жиынтығы;

- *бақылау жұмыстары* – теориялық материалдарды бақылау;

- *практикалық жұмыстар* - техникалық қауіпсіздікті сақтай отырып, практикалық жұмыстарды жүргізу әдістерін бақылау;

4.3 Оқыту нәтижесін қорытынды бақылау

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 «Жоғары оқу орындарында білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау өткізудің Үлгі ережесіне» (бұл бұйрыққа 2010 жылында бірнеше өзгерістер енгізілді) сәйкес жүргізеді.

Семестрдің соңында әр пән бойынша ауызша, жазбаша немесе тест түрінде емтихан тапсырады.

Жазбаша емтиханның (тест бойынша және билет бойынша жазбаша өткізілетін) кешенді емтиханның жалпы уақыты 3 сағаттан аспауы керек;

Тесттік тапсырмаларға белгіленген уақыт әрбір тапсырмаға 1-2 минут көлемімен есептелініп алынады.

Пән бойынша қорытынды бақылау ағымдық, аралық қорытынды бақылау бағаларын есепке алады. Бағалау 100 балдық жүйемен жүргізіледі.

8 семестрде білім беру бағдарламасынан игерілген білім бойынша мемлекеттік емтихан тапсырады және (немесе) дипломдық жұмысты (жобаны) қорғайды. Дипломдық жұмыс (жоба) мемлекеттік аттестаттау комиссиясының алдында жария түрде қорғалады.

4.4 Кредиттерді жинақтау және бағалау ережесі

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі № 152 бұйрығымен бекітілген «Оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастырудың қағидаларына» сәйкес жүргізіледі.

Білім беру бағдарламасы бойынша бакалавр академиялық дәрежесін алу үшін белгіленген 168 ҚР кредиттері және 250 ECTS кредиттерді жинау керек.

Бір оқу жылында 36-48 ҚР кредиттері, 60-65 ECTS академиялық кредиттері есептелген.

Бір семестрде студенттер 18-22 ҚР кредиттері, 29-33 ECTS академиялық кредиттері игеруі тиіс.

Студент белгіленген модуль (пән, пәннің бөлімі, және пәнаралық блок, т.б.) бойынша қорытынды бақылаудан оң баға алған кезде ғана кредиттер игерілді деп есептеледі.

Кредиттер саны алған бағаға байланысты емес, баға міндетті түрде оң баға болуы тиіс.

Баға бағалау кестесіне сәйкес А мен D арасында болса, кредиттер есептеледі.

Егер студент модульді игере алмаса, жалпы кредит саны есептелмейді.

Кредиттік оқыту жүйесі бойынша бағалау жүйесі (кесте 1).

Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау	Әріптік жүйе бойынша бағалау	Балдардың сандық эквиваленті	Пайыздық мазмұны	Балл	ECTS бойынша бағалау
Өте жақсы	A	4,0	95-100	95-100	A (өте жақсы)
	A-	3,67	90-94	90-94	
Жақсы	B+	3,33	85-89	85-89	B (өте жақсы)
	B	3,0	80-84	80-84	
	B-	2,67	75-79	75-79	C (жақсы)
Қанағаттанарлық	C+	2,33	70-74	70-74	
	C	2,0	65-69	65-69	D (қанағаттанарлық)
	C-	1,67	60-64	60-64	
	D+	1,33	55-59	55-59	E (қанағаттанарлық)
	D	1,0	50-54	50-54	
Қанағаттанарлықсыз	F	0	0-49	0-49	F(FX) (қанағаттанарлықсыз)

4.5 Түлектердің жұмысқа орналасу динамикасын бақылау.

Жоғары білім беру бағдарламасының талаптарын орындап, мемлекеттік қорытынды аттестациядан сәтті өткен тұлғаларға 5B060700 - «Биология» мамандығы бойынша жаратылыстану бакалавры дәрежесі беріледі.

Жаратылыстану бакалавры

- жоғары оқу орындарының және ғылыми-зерттеу институттарының, санитарлық-эпидемиологиялық станциялардың маманы, лаборант;

- ұлттық парктердің, қорықтардың, зоопарктердің, ботаникалық бақтардың, табиғат музейлерінің маманы;

- ғылыми-өндірістік, жобалық және геоботаникалық мекемелердің аға технигі және технигі т.б.

- әкімшілік жанындағы және басқа да экологиялық мекемелердің маманы;

- орта мектептердегі, гимназиялардағы, колледждердегі биология пәнінің мұғалімі болып жұмыс істей алады.

Биология мамандығын бітірушілердің жұмысқа орналасу динамикасы жылдан жылға артып келеді.

5. Білім беру бағдарламасын іске асыруға қойылатын талаптар

5.1 *Міндетті пәндер каталогы*

Міндетті пәндер - белгіленген кредит шеңберінде және үлгілік оқу жоспарында көрсетілген пәндер бойынша білім алушылардың жеке дайындығын айқындайтын міндетті компонентке кіретін оқу пәндері. **Қосымша 1.**

5.2 *Элективті пәндер каталогы*

Элективтік пәндер - белгіленген кредит шеңберінде және білім беру ұйымы енгізетін таңдау бойынша білім алушылардың жеке дайындығын көрсететін әлеуметтік-экономикалық дамытудың ерекшеліктерін және нақты өнімнің қажеттіліктерін есепке алатын таңдау компонентке кіретін оқу пәндері. **Қосымша 2.**

5.3 *Практика модулі бойынша бағдарламалар* (оқу, педагогикалық, өндірістік және т.б.). Практика модулінде алынған теориялық білімдерді практика жүзінде бекіту болып табылады. Сондықтан білім алушының оқу, педагогикалық және өндірістік-дипломалды практикалардан өтуі шарт. **Қосымша 3.**

5.4 *Мамандықтың үлгілік оқу жоспары* (міндетті компонент пәндерінің тізбесі мен кредиттердің ең аз көлемін және практиканың, қорытынды аттестаттаудың барлық түрлерін көрсете отырып, пәндер циклі бойынша білім беру бағдарламасының құрылымы мен көлемін регламенттейтін білім беру саласындағы уәкілетті орган бекіткен оқу құжаты). **Қосымша 4.**

Үлгілік оқу жоспары (бұдан әрі - ҮОЖ) - білім берудің кәсіптік оқу бағдарламасының оқу пәндерінің тізбесі мен көлемін, оларды оқытудың тәртібін және бақылау нысандарын реттейтін құжат.

5.5 *Студенттің жеке оқу жоспарының үлгісі* (білім беру бағдарламасын игеру бойынша студенттің жұмыс бағдарламасы). **Қосымша 5.**

5.6 *Жұмыс оқу жоспарының үлгісі* **Қосымша 6.**

Оқу жұмыс жоспары (бұдан әрі - ОЖЖ) - мамандықтың ҮОЖ және білім алушының жеке оқу жоспары негізінде білім беру ұйымдары дербес әзірлейтін оқу құжаты;

5.7 *Академиялық календарь.* **Қосымша 7.**

Академиялық күнтізбе (Academic Calendar) - оқу жылы бойына демалыс күндерін (каникулдар мен мерекелерді) көрсете отырып, оқу және бақылау іс-шараларын, кәсіби практикаларды өткізу күнтізбесі.

5.8 *Білім беру бағдарламасының мазмұны.* **Қосымша 8.**

Модульдердегі пәндердің Дублин дескрипторларына сәйкес қалыптасатын күзiреттiлiктер.

5.9 *Жиынтық кесте.* **Қосымша 9.**

Білім беру бағдарламасындағы модульдер кесiндiсiнде меңгерiлген кредиттер көлемiн бейнелейтiн жиынтық кесте.

5.10 *Формуляр.* **Қосымша 10.**

Модульдердегі пәндердің Дублин дескрипторларына сәйкес оқыту нәтижелері көрсетiлген.

5.11 *Кәсіби құзыреттiлiк және пәндер құзыреттiлiгiнiң матрицасы.* **Қосымша 11.**

Пәндер бойынша Дублин дескрипторларына сәйкес қалыптасатын кәсіби құзыреттiлiктер мен оқыту нәтижелерi көрсетiлген.

5.12 *Білім беру бағдарламасының бітірушілері меңгеруі тиіс негізгі құзыреттер* **Қосымша 12.**

Білім беру бағдарламасының паспорты, сондай-ақ білім беру бағдарламасының бітірушілері меңгеруі тиіс негізгі құзыреттер.

6. Білім беру бағдарламасын қолдау

6.1 Интеллектуалды ресурстар (Профессор-оқытушылар құрамы туралы)

Интеллектуалды ресурстар - кафедрадағы оқытушы-профессор құрамының ғылыми дәрежелілігімен сипатталады.

Бүгінгі таңда мамандықтың кәсіби пәндерін оқытатын 17 профессор-оқытушы жұмыс істейді, соның ішінде 4- ғылым докторы, профессор - 2, ғылым кандидаттары, доцент-7. Жалпы алғанда кафедрада ғылыми дәрежелік 54 % пайызды құрайды.

Мамандыққа жалпы білім беру циклдері пәндерін оқытатын оқытушылар да бар.

Кафедраның оқытушы-профессорлық құрамы жыл сайын біліктілігін көтереді. Біліктілігін көтергеннің растайтын құжат ретінде сертификаттың көшірмесін кафедраға өткізіп отырады. Кафедра оқытушылары марапаттаулар мен алғыс хаттарға ие. Сонымен қатар, кафедраның жетістіктері ретінде халықаралық түрлі марапаттауларға ие болған төмендегі профессорларды атап өтуге болады:

1. Б.ғ.д., профессор Исаева А.У. «**За выдающийся вклад в развитие биологической науки, генетики, селекции и растениеводства**» деген Н.И. Вавилов атындағы белгімен марапатталды. Москва, 2013 жыл.

2. А.ш.ғ.д., доцент Күзембайұлы Ж. «**За инновационные разработки по оценке и паспортизации аридных пастбищ Казахстана**» атты алтын белгімен марапатталды. Москва, 2013 жыл.

3. Б.ғ.д., профессор Исаева А.У. және б.ғ.д., доцент Ешибаев А.А. А. Нобель сыйлығымен марапатталды. Российская академия естествознания, 2013 жыл.

6.2 Материалды ресурстар (материалды-техникалық база туралы)

Материалды-техникалық база - Биология мамандығының спецификасына сәйкес жабдықталған. Оқу пәндеріне байланысты 2 оқу лаборатория, 1 ғылыми лаборатория және 5 оқу кабинеттері жабдықталған: интерактивті тақтасы бар 2 кабинет, 1 мультимедиялық кабинет бар.

Сонымен қатар, студенттерді практикадан өткізу үшін төмендегі базалық мекемелермен келісімшарттар жасалған:

1. Шымкент университеті базасындағы зертхана;
2. Шымкент мемлекеттік зоологиялық саябағы;
3. М.Әуезов атындағы ОҚМУ-дың «Өсімдіктер экологиясы және Биотехнология» ғылыми-зерттеу институты;
4. Оңтүстік- Батыс өсімдік және мал шаруашылығын зерттеу институты;
5. Университет базасы құрамындағы Биотехнология мәселелерін зерттеу институты;
6. Шымкент қаласы, Сорт сынау инспектурасы;

Осы мекемелерде студенттер іс-тәжірибеден ғана емес, кейбір пәндерден зертханалық тәжірибеден өтеді.

6.3 Білім беру ресурстар (Оқу-әдістемелік қамтамасыздандырылуы)

Білім беру ресурстары - кітапхана қоры мен электронды оқулықтармен және кафедрада дайындалатын оқу-әдістемелік кешендермен, интернет желісімен сипатталады. университетте электронды оқу залдары ұйымдастырылған. Аталған оқу залында Республикалық кітапхана қорында бар барлық кітаптармен жұмыс жасай алады.

Сонымен қатар, студенттерді ғылыми жұмыстарға тарту мақсатында шетел елдік ұйымдармен халықаралық келісімшарттар жасалған.

1. Халықаралық ғылыми байланыстар:
2. Аахен университеті (Германия)
3. Меморандум о научном сотрудничестве г.Ирвайн, Калифорния, США.
4. И. Арабаев атындағы Қырғыз мемлекеттік университеті, Бишкек.

7. 5B060700 - Биология мамандығының білім беру бағдарламасы компоненттерін бөлу нормасы және құрылымы

№	Қызмет түрлері	Кредиттер саны	Апта саны	Жалпы сағат саны
1	Теориялық оқыту (1:2), соның ішінде:	129	105	5805
	1) Міндетті пәндер компоненті	58		
	2) Таңдау пәндері компоненті	71		
2	Дене шынықтыру (4 семестр) (2:0)	8	60	240
3	Қорытынды аттестация (1:6), соның ішінде:	3	6	315
	1) Мемлекеттік емтихан (1 МЕ үшін)	1	2	105
	2) Дипломдық жұмысты жазу және қорғау	2	4	210
	Жиыны:	140	111	6360
4	Практика (кәсіби), соның ішінде:	6	5-11	150-330
	1) оқу (1:0)	2	1	30
	2) педагогикалық (1:1)	4	4	120
	3) өндірістік (1:4)	4	10	300
5	Демалыстар	-	63-57	-
6	Экзаменационная сессия (7x3 нед.)	-	21	-
	БАРЛЫҒЫ: (52 апта x 4 жыл - 8 апта=200)	146	200	6510-6690

Ескертпе:

1. Бакалавр дәрежесін алу үшін студент теориялық оқудың кемінде 129 кредитін және кәсіби практиканың кемінде 6 кредитін игеруі тиіс (мамандықтың ҮОЖ-ында жоспарланған кредит санына қарамастан).

2. Мамандық бойынша 1 мемлекеттік емтиханға 1 кредит, дипломдық жұмысты жазуға және қорғауға 2 кредит жоспарланады (мамандықтың ҮОЖ-ында жоспарланған кредит санына қарамастан).

3. Практикаға бөлінетін кредиттер саны 6-дан кем болмауы тиіс. Оқу практикасы 2 кредит көлемінде, сондай-ақ педагогикалық және/немесе өндірістік практиканың жалпы көлемі кемінде 4 кредит көлемінде жоспарланады.

4. Қорытынды аттестаттаудың жалпы көлемі (сағатпен) және дене шынықтыру сабақтары студенттің апталық жүктемесіне енбейді.

5. Қызмет түрлері бойынша апта сандары өзгеруі мүмкін, бірақ студенттің орташа апталық жүктемесі 57 сағаттан аспауы тиіс («Дене шынықтыру» пәнін қоспағанда).

6. Демалыс ұзақтығы бітіруші курсты қоспағанда, оқу жылы бойында 7 аптадан кем болмауы керек. Оқу жылындағы 7 аптадан артық демалыс уақытын ЖОО өздігінен қызметтің басқа түрлеріне қайта бөле алады.

7. Жазғы семестр демалыс есебінен немесе академиялық күнтізбе бойынша бөлек жоспарлануы мүмкін.

8. Мамандықтың ҮОЖ-ында көрсетілмеген жағдайда дипломалды практиканы ЖОО өздігінен демалыс есебінен жоспарлауы мүмкін.

8. Білім беру бағдарламасын модернизациялау

Білім беру бағдарламасын оқытудың соңғы нәтижесін талдауды есепке ала отырып, модернизациялау (жаңашаландыру)

Оқыту нәтижесіне және жұмыс берушілер мен еңбек нарығының сұранысына байланысты білім беру бағдарламаларын қалыптастыру тиімділігі мен тұрақтылығының әлеуетті жыл сайын өзгертілуі мүмкін.